

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Vilppola, J. & Väkiparta, P. (2023) Vanuva-hanke osallisuutta vahvistamassa. TAMK-blogi, 14.4.2023.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/hanketoiminta/vanuva-hanke-osallisuutta-vahvistamassa/>

Vanuva-hanke osallisuutta vahvistamassa

14.4.2023 — Arja Hautala

“Mukana ryhmässä ollut porukka oli sellainen, jonka kanssa tuntui hyvältä ja luontevalta keskustella aiheesta kuin aiheesta.” Vanuva-hanke tukee nuoria pirkanmaalaisia vanhempia vanhemmuudessa ja osallisuudessa yhteiskuntaan.

Nuorten vanhempien kanssa käydyissä keskusteluissa ja interventioissa nousivat esiin koulutusmyönteisyys, työllistyminen sekä ammattiosaamisen hankkiminen. Ylisukupolvisuuden teema oli keskeinen. Pyrimme hankkeen avulla estämään vanhempien oman kasvattajaroolin vahvistumisen myötä heikko-osaisuuden periytyminen omille lapsille.

Hankkeessa on luotu asiantuntijaverkosto eri sosiaali-, kasvatus-, opetus- ja terveysalan toimijoista ja ammattilaisista. Lisäksi on järjestetty interventioita ja vertaisryhmiä pirkanmaalaisille alle 30-vuotiaille vanhemmille, jotka eivät ole opiskelu- tai työelämässä sekä ovat vaarassa syrjäytyä. Osana interventioita hyödynnettiin kokemuksellisia 360VR-videoita esimerkiksi ylisukupolvisuuden ja lasten kasvatuksen teemoista. Interventioiden ohjaajina toimivat TAMK:n sosiaali- ja terveysalan yksikön lehtorit. Vertaisryhmistä vastasi järjestötoimija, joka osaltaan auttoi vanhempia ja lapsia ohjautumaan hankkeen jälkeenkin esimerkiksi perhekerhoihin ja kohtaamispaikkoihin.

Osallisuuteen kasvaminen

Osallisuuden voidaan ajatella olevan yksilön ja yhteisön välistä suhdetta kuvaava käsite, jota Nivala & Rynänen (2019) jäsentävät kolmen ulottuvuuden avulla: Ihminen on osallinen yhteisössä, kun hän on osa yhteisöä eli kuuluu johonkin. Hän toimii osana yhteisöä eli

osallistuu sekä kokee olevansa osa yhteisöä eli tuntee kuuluvansa johonkin. Vanuva-hankkeessa sekä interventioiden eli ryhmätapaamisten ja vertaisryhmän voidaan ajatella olevan yksi hankkeeseen osallistuvien vanhempien pieni yhteisö, johon he ovat kiinnittyneet. Tähän pieneen yhteisöön kiinnittymisen kokemus auttaa osallistujia jatkossa pääsemään osaksi yhteiskuntaa työelämän tai opiskelun kautta.

Osallisuuteen kasvamisen tarkastelussa keskeistä on tunnustuksen teoria, jossa korostetaan, että jokaiselle on tärkeää tulla huomioduksi, hyväksytyksi ja arvostetuksi (Honneth 2012). Interventioissa sekä vertaisryhmissä olemme huomioineet jokaisen osallistujan tarjoamalla mahdollisuuden keskusteluun ja yhteiseen toimintaan. Ryhmässä korostettiin, ettei tarvitse pyrkiä täydellisyyteen vaan riittävän hyvään vanhemmuuteen.

Tämän blogin kirjoitushetkellä interventioryhmiä on toteutunut neljä, joissa oli yhteensä 14 osallistujaa, yksi isä ja 13 äitiä. Osa vanhemmista osallistui ryhmään ensimmäisen raskauden alkuvaiheessa ja osa osallistui elämänvaiheessa, jossa perheessä oli kaksi lasta. Vanhemmat olivat iältään 18–28-vuotiaita. Merkittävin palaute interventioihin osallistuneilta oli vertaisuus – samassa elämäntilanteessa elävien vanhempien kohtaaminen. Nuoret vanhemmat kokivat kuuluvansa Vanuva-hankkeen interventioon, osana nuorten vanhempien yhteisöä. He osallistuivat aktiivisesti ryhmäsältöjen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Yhteenkuuluvuuden tunne nousi osallistujien palautteista esille. Osa vanhemmista kuvasi yhteenkuuluvuuden syntyneen vahvemmin lähellä omaa ikää olevien vanhempien kanssa.

Oman ikäistä seuraa, uusiin ihmisiin tutustumista

Osallisuuden kokemusta ja tunnetta osallisuudesta toivat myös Vanuva-hankkeen puolesta järjestetty lastenhoito. Lastenhoidon ajatuksena oli mahdollistaa vanhempien osallistuminen interventioon levollisin mielin, kun lapset olivat läheisessä tilassa lastenhoitajien huomassa.

Ihana kun lastenhoito oli järjestetty

Yhteenvetona toteamme, että osallisuus vahvistuu nuorten vanhempien Vanuva-hankkeen ryhmäläisten sekä ryhmän ohjaajien kokemusten perusteella yhteistyössä, rennossa ja tilaa antavassa ilmapiiristä, jossa ohjaajilla on vastuu intervention tavoitteista ja ryhmän ohjaamisesta dialogia unohtamatta.

Kirjoittajat: Johanna Vilppola, mielenterveys- ja päihdehoitotyön lehtori, Sosiaali- ja terveysala, ja Petteri Väkiparta, sosiaalialan lehtori, Sosiaali- ja terveysala, TAMK

Hankkeen nettisivut: <https://projects.tuni.fi/vanuva/>

Kuva: Pexels

Lähteet:

Honneth, A. 2012. The I in We. Studies in the Theory of Recognition. Cambridge: Polity.
hooks, b. 2007. Vapauttava kasvatus. Helsinki: Kansanvalistusseura.

Nivala, E. & Ryynänen, S. 2019. Sosiaalipedagogiikka: Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa. Helsinki: Gaudeamus.